

LOVASSY LÁSZLÓ GIMNÁZIUM
Lovassy-László-Gymnasium

Pedagógiai Program

Dráma és tánc
tantárgyi program

<u>A bevezetés tanéve:</u>	2013/2014-es tanév
<u>A bevezetés évfolyama:</u>	9/AJTP és 9. évfolyam
<u>Alkalmazott osztálytípusok:</u>	matematika tagozat német nemzetiségi tagozat; informatika tagozat; kiemelt angol nyelvi képzés, AJTP osztály

2013.

TARTALOMJEGYZÉK

DRÁMA ÉS TÁNC – AJTP ELŐKÉSZÍTŐ ÉV (1 ÓRA).....	2
DRÁMA ÉS TÁNC (1+0+0+0 ÓRA).....	7

DRÁMA ÉS TÁNC – AJTP ELŐKÉSZÍTŐ ÉV (1 óra)

A tantárgyi óraszámok

	9/AJTP
Dráma és tánc	1 óra

A helyi tanterv kerettantervi megfeleltethetősége

Az Arany János Tehetséggondozó Program kerettanterve az előkészítő évfolyamra nem ír elő kötelező dráma és tánc tantárgyat, azonban a Lovassy László Gimnázium a szabadon tervezhető órakeret terhére fontosnak tartotta ennek a tárgynak a megjelentését a 9/AJTP évfolyamon.

Ezt a tantervet a Lovassy László Gimnázium pedagógiai programja alapján a Nemzeti Tankönyvkiadó OKI96NTKTD jelű minősített tantervének felhasználásával Fürj Katalin dolgozta ki. 2013–ban a helyi tantervet a kerettantervi előírásoknak megfelelő kiegészítésekkel láttuk el.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

„A dráma és tánc tanítása olyan művészeti és művészetpedagógiai **tevékenység**, amelynek célja az élményeken keresztül történő megértés, valamint a kommunikáció, a kooperáció, a kreativitás fejlesztése, az összetartozás élményének erősítése. ... A tárgy közműveltségi tartalmai, fejlesztési feladatai elsősorban **tevékenységközpontú, gyakorlati képzés** során sajátíthatók el.” (Idézet a bevezetőből.)

Ebből következik, hogy a szűkös órakeretben, elsősorban gyakorlati tevékenység által megvalósítható, sokrétű és időigényes fejlesztési célok lehetséges elérése érdekében ehhez a tantárgyhoz **tankönyv használatát nem tartjuk célszerűnek**.

Ajánlás

- A Dráma és tánc a Művészetek műveltségi terület egyik modulja, amely sajátos, a hagyományos tantárgyaktól eltérő vonásokat mutat.
- A gyermeket nem passzív befogadóként, hanem a tanulási-, tapasztalatszerzési folyamatban aktívan részt vevő, cselekvő partnerként fogja fel.
- A gyerekek már meglévő tapasztalatait felhasználva, azokra építve éri el, hogy új tapasztalatokat – információkat értelmezzenek, s ezáltal – élmények, megélt helyzetek segítségével – új tapasztalatokra tegyenek szert.
- A drámajáték nem azonos a gyermekszínházzal; elsősorban nem a színházi mesterségekhez kötődő készségek fejlesztésére koncentrál.
- A drámapedagógia személyiségfejlesztő, gyermekközpontú tevékenységét játékra, cselekvésre alapozza.
- A játék nem pusztán kellemes időtöltés. A feszültségek oldásán, a kreativitás és fantázia fejlesztésén túl személyiségformáló, közösségalkotó tevékenység.
- A dramatikus tevékenység mindig közösségi élmény, amelyben a résztvevők együtt, bizonyos – közösen vállalt – szabályok betartásával jutnak egyéni élményekhez.
- Céljaink az egész közösségre érvényesek, a követelmények viszont differenciáltan érvényesíthetők.

- A tantárgymodul jellegéből adódóan a hagyományos számonkérési formákkal történő minősítés nem elfogadható. Helyére az egyéni adottságokat is figyelembe vevő, személyre szabott értékelés – közösségi értékeléssel kiegészítve – lép.

Célok és feladatok

- A Tánc és dráma tantervi modul nem elméleti ismeretek tanítását helyezi a középpontba, hanem a drámajáték eszköztárának és a különböző színházi nyelvek elemeinek megtapasztalását.

- A Tánc és dráma tevékenységközpontú. A tevékenységet elemző beszélgetések követik. Az egyes drámai és színházi konvenciók megismerése és használata tanár és tanuló számára egyaránt azzal a haszonnal is jár, hogy a nehezen megfogalmazható (vagy épp formálódó) gondolatok és érzelmek kifejezésére teremt lehetőséget.

A Tánc és dráma lehetőséget nyújt:

- a tanulók képesség és adottság szerinti differenciált foglalkoztatására;
- a dráma, a mozgás mint kommunikációs forma megtapasztalására;
- valós emberi szituációk, illetve fiktív történetek megtapasztalására, különböző színházi konvenciókkal való megjelenítésük által.

A társakkal végzett közös „munka”, játék során, az oldottabb, érzelmi biztonságot nyújtó légkörben elérhető, hogy:

- a gyerekek őszintén nyilvánuljanak meg;
- a gátlásos gyerekek oldódjanak;
- a játékos önként fogadják el az együttműködés szabályait;
- kedvvel, alkotó módon, aktívan vegyenek részt a drámajátékban;
- jobban figyeljenek önmagukra és társaikra!

Az ön- és csoportismereti játékok révén bízhatunk abban, hogy

- minden gyerek elfogadja és vállalja önmagát (külsőjét, alkatát, gondolatait, érzelmeit, véleményét, szándékát, tetteit);
- fejlődik az önuralom, önmérséklet, önfegyelem. -
- biztosabban el tudják helyezni saját magukat a mikro- és makro - környezetben is;
- a társra való figyelés a beleérző-megértő (empatikus) készség fejlődésével párosul;
- kialakul, fejlődik a gyerekekben mások és önmaguk megértésének, elfogadásának képessége, a toleráns magatartás.

Fejlesztési célok

- Változatos dramatikus, mozgásos tevékenységformákban való részvétel; differenciált feladatokon keresztül a dramatikus, mozgásos technikák és konvenciók alkalmazása.
- A drámai formával, a táncot felépítő technikai elemekkel való improvizáció.
- A tanulók drámával és a különböző színházi formákkal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítése.

Az érzékelésfejlesztő játékoktól, gyakorlatoktól, azt várhatjuk, hogy:

- a gyerekek jobban figyelnek környezetükre, a külső világra;
- nő a testi, térbeli biztonságuk, fejlődik időérzékük;
- növekszik esztétikai érzékenységük;
- élményeiket mélyebben élik át, és képesek lesznek azok tartós megőrzésére.

A drámajátékok koncentrációs és memóriagyakorlatai kapcsán remélhetjük, hogy a gyerekek

- elmélyültebben, tartósabban képesek figyelni;

- az élményeket, szerzett ismereteket nem csupán befogadják, hanem meg is őrzik;
- kitartóbbakká válnak a munkavégzésben.

A szituációs játékokban az improvizáció, a kapcsolatteremtő és kapcsolattartó, kommunikációs és metakommunikációs gyakorlatok segítik a gyerekeket abban, hogy

- a legkülönbözőbb élethelyzetekben eligazodjanak;
- kezelni és elviselni is tudják a konfliktusokat;
- pontosabban és árnyaltabban fejezzék ki magukat;
- képesek legyenek társas kapcsolataik alakítására;
- értékként fogadják el az önálló gondolkodást, kreativitást, humánus gondolkodást, szociális érzékenységet;
- kulturáltabbá váljon vitakészségük (érvelés, cáfolás, indoklás).

A beszédgyakorlatok azt a célt szolgálják, hogy

- a gyerekek képesek legyenek gondolataikat akusztikai szempontból is megfelelő formába önteni; igyekezzenek elsajátítani a beszédhangok helyes képzésének technikáit; figyeljenek az időmértékre; törekedjenek arra, hogy a tempó és a hangerő az adott helyzetnek és körülményeknek megfelelő legyen.

A tantárgy által fejlesztési feladatokként meghatározott célok

Énkép, önismeret

Az ön- és csoportismereti játékok révén bizhatunk abban, hogy

- a gyerek közelebb kerülhet ahhoz, hogy elfogadja és vállalja önmagát (külsőjét, alkatát, gondolatait, érzelmeit, véleményét, szándékát, tetteit);
- fejlődik az önuralom, önmérséklet, önfegyelem. -
- a gyerekek biztosabban el tudják helyezni saját magukat a mikro- és makro - környezetben is;
- a társra való figyelés a beleérző-megértő (empatikus) készség fejlődésével párosul;
- kialakul, fejlődik a gyerekekben mások és önmaguk megértésének, elfogadásának képessége, a toleráns magatartás;
- megtapasztalják, kipróbálhatják az agresszív szubmisszív és asszertív magatartásformákat; a különböző státuszjátékok segíthetik őket saját és mások indítékainak jobb megértésében.

Testi és lelki egészség

- A kiegyensúlyozott, harmonikus személyiség kialakulásának alapvető feltétele az egészséges énkép kialakulása – ezt a célt szolgálja az első pontban (Énkép, önismeret) foglalt célok megvalósítása;
- a dráma, a mozgás mint kommunikációs forma megtapasztalásával fejlődik a testtudatosság, oldódnak a feszültségek;
- a mozgáskoncentrációt, térbeli tájékozódást segítő játékok magabiztosabbá, tudatosabbá tehetik mozgásukat;
- a drogprevenciós órák célzottan, a probléma szituációkon keresztül történő megközelítésével segíthetik a káros folyamatok kialakulásának megelőzését.

Felkészülés a felnőttléti szerepeire

A páros és csoportos szituációs játékok közben a gyerekek olyan helyzetekbe kerülnek, amelyek révén megtapasztalhatják

- a férfi – női szerepeket;
- a gyerek – felnőtt relációban kipróbálhatják az életkoruktól eltérő szerepeket is, ezzel empátia – készségük is fejlődik;
- olyan helyzeteket tapasztalhatnak meg, amelyekben (legalább játékos körülmények között) saját és mások életére kiható döntéseket hozhatnak;

- és kipróbálhatnak olyan szituációkat is, amelyekben ők maguk kerülnek kiszolgáltatott helyzetbe.

Követelmények

Követelményeket csupán általánosságokban lehet megfogalmazni, mert a teljesen különböző adottságú gyermekeknek önmagukhoz képest kell fejlődést felmutatniuk.

- A gyerekek önként fogadják el az együttműködés szabályait, önként vegyenek részt a drámajátékokban!
- Vegyenek részt a készségfejlesztő gyakorlatokban, az elemző beszélgetésekben!
- Igyekezzenek megismerni önmagukat, ismerjék meg a környező világot, környezetüket, figyeljenek önmagukra, társaikra!

A kapcsolatteremtés-kapcsolattartás során vegyék észre:

- az arcjáték, gesztus, testtartás, beszédstílus, viselkedés jelzéseit; képesek legyenek felismerni a verbális közlésekkel esetleg ellentétes valós szándékokat!
- törekedjenek arra, hogy pontosan, szabatosan fejezzék ki magukat !
- igyekezzenek érthetően, helyes és elégséges artikulációval, tempóval és hangerővel beszélni!

A játékok segítségével

- fejlődjön az esztétikai és szociális érzékenységük, tolerancia- és empátiakészségük;
- ismerjék fel a konfliktusokat; tudják azokat kezelni, tudjanak döntést hozni, vállalják a döntések következményeit;
- igyekezzenek eligazodni a váratlan élethelyzetekben is;
- legyenek képesek az intenzív koncentrációra, sűrítésre, lényegkiemelésre, életkoruknak megfelelően fejlődjön asszociációs készségük, önálló gondolkodásuk, ítéletalkotásuk!
- legyenek képesek és hajlandók csoportokban és párokban, társaikkal együttműködve különböző feladatokat megoldani

Tartalom:

A tanterv ajánlott témákat, témaköröket, játékkereteket, valamint javasolt gyakorlatokat, játékokat, tevékenységi formákat tartalmaz.

Az ajánlott témák és a javasolt játékok közül a tanárt illeti meg a választás joga. A javasolt gyakorlatok, játékok bőségesek, a pedagógus lehetőségeit behatárolja a foglalkozásokra fordítható időkeret.

Értékelés:

Az értékelés a közös tevékenység során végzett folyamatos megfigyelésen alapul. Az egyéni és közös megjegyzések, elemzések, bírálatok játék közben, a tevékenység végén mindig a gyerek érdekében, a fejlesztés és megerősítés szándékával történnek.

Értékelhető:

- az együttműködő-képesség;
- hajlandóság mások ötleteinek elfogadására;
- önértékelés, mások értékelésének képessége;
- döntéshozatal, felelősség a saját döntésért, a döntés következményeinek vállalása;
- új ötletek, megoldások felvetése;
- a verbális és non - verbális kifejezések használata, értése;
- képesség és hajlandóság egy szerep, feladat elvállalására.

A szorgalmi időben osztályzatokat nem adunk. Félévenként **a hagyományos ötfokozatú skálán értékeljük a tanulók tevékenységét.**

Feltételek:

Az Arany János Tehetséggondozó Programban részt vevő tanulók számára ez a helyi tanterv a 9/AJTP évfolyamon biztosít órakeretet. A munkaszervezés megkönnyítése érdekében heti egy óra helyett kéthetenként két órát tartunk. Az órák csoportbontásban folynak.

A drámajáték-vezetőnek elméleti és gyakorlati felkészültsége mellett nagy emberismerettel, empátiakészséggel is bírnia kell. Nagyon fontos, hogy a drámatanár rugalmas, kreatív, toleráns, a humor iránt fogékony ember legyen, aki a gyerekeket társnak tekinti, a gyerekek pedig őt fogadják el vezetőnek, olykor játszótársnak.

A foglalkozás helyszíne a szaktanterem, ahol a gyerekek számára biztosított a mozgás, ahol lehetőség van a valódi kommunikáció megteremtését szolgáló körforma kialakítására; ahol a megszokott osztálytermi alakzattól eltérően variálható a belső tér (mozgatható székek, szőnyeg, stb). A foglalkozásokat csoportbontásban tartjuk. Esetenként a tömbösítés is elképzelhető, ehhez az órarendi beosztásnak igazodnia kellene.

Eszközök:

Magnó, videomagnó, televízió, hangkazetták, videokazetták, ritmushangszerek.

Néhány kiadvány az órák szervezéséhez

1. Debreczeni Tibor: Drámapedagógiai órák alsóban, felsőben és főiskolán (Magyar Drámapedagógiai Társaság)
2. Gabnai Katalin: Drámajátékok
(Marcibányi Téri Művelődési Központ, 1993.)
3. Játék, színjáték, személyiség – dokumentumgyűjtemény
(Művelődési Propaganda Iroda)
4. Kaposi László: Játékkönyv
(Marcibányi Téri Művelődési Központ, 1993.)
5. Rudas János: Delfi örökösei
(Kairosz Kiadó, 1990.)
6. Színház és dráma a tanításban (Kaposi László szerk.)
9. Előd Nóra: Drámajátékok
(Multikultúra - Másképp Alapítvány)
10. Színművészet tagozat
(Magyar Drámapedagógiai Társaság, Budapest, 2003.)
11. A dráma tanítása
(Kerekasztal Színházi Nevelési Központ, Gödöllő, 2002.)
12. Szín-kör-játék
(Népművelési Propaganda Iroda, 1981.)
13. Andrew C. Rouse: Do IT Yourself! Drámai gyakorlatok az angolórán
(Tankönyvkiadó, Budapest, 1990.)

DRÁMA ÉS TÁNC (1+0+0+0 óra)

A dráma és tánc tanítása olyan művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amelynek célja az élményeken keresztül történő megértés, valamint a kommunikáció, a kooperáció, a kreativitás fejlesztése, az összetartozás érzésének erősítése.

A dráma és tánc kreatív folyamata szolgálja a tanulók ön- és társismeretének gazdagodását, segíti az oldottabb és könnyebb kapcsolatépítést és -ápolást.

A tanulói tevékenységek a gondolatok és érzelmek kifejezését, ezzel együtt különböző drámai és színházi kifejezési formák megismerését, alkalmazásuk elsajátítását és értelmezését szolgálják.

A mozgásos-táncos tevékenységek többek között fejlesztik a ritmusérzéklet, a térérzékelést, a testtartást, a mozgáskoordinációt, az állóképességet. E tevékenységek során a tanulók megismerik a mozgásos-táncos kommunikáció és önkifejezés sajátosságait, eszköztárát.

A dramatikus és a mozgásos-táncos tevékenység gyakorlása és tanulása hozzájárul a nemzeti, helyi vagy a nemzetiségi hagyomány megismeréséhez, az önazonosság erősítéséhez, fontos szerepe lehet a közösségi tudat kialakításában.

A művészeti tevékenységformákkal való személyes találkozás révén a művészeti ágak nyelve a tanulók sajátjává válik, és mindezek eredményeként kialakul bennük a művészettel élés, az értő befogadóvá válás alapvető igénye.

A tárgy közműveltségi tartalmai, fejlesztési feladatai elsősorban tevékenységközpontú, gyakorlati képzés során sajátíthatók el. A tematikai egységekhez időkeretek csak ajánlatként határozhatók meg, mivel a témák feldolgozása komplex gyakorlati tevékenységek keretében valósul meg. A feltüntetett tematikai egységek és közműveltségi tartalmak megjelenése átfedi egymást, a tagolás csak a könnyebb áttekinthetőséget szolgálja, a feltüntetett óraszám ajánlások az éves összórászám vonatkozásában nyújtanak tájékoztatást. A tematikai egységek nem sorrendben, hanem a korosztály és a csoport adottságainak megfelelően, a szaktanár döntése alapján dolgozhatók fel.

A dráma és tánc metodikájának, tematikájának felépítése a korosztálytól, a csoport adottságától és képzettségétől, valamint a helyi nevelési-oktatási céloktól függően különböző lehet.

A dráma és tánc 9–12. évfolyamra olyan helyi tanterv, amelyhez 9. évfolyamon rendel óraszámot.

A dráma és tánc jellegénél fogva nagy szerepet játszik több fejlesztési területen meghatározott ismeretek elsajátításában, készségek kialakításában és képességek fejlesztésében.

Az *erkölcsi nevelés* területén a tanuló a dráma és tánc tanulása során olyan kérdésekkel és problémákkal találkozik, amelyek segítenek számára eligazodni az őt körülvevő világban. A tevékenységek során megtapasztalja, hogy cselekedeteiért és azok következményeiért viselt felelősséggel tartozik, fejlődik igazságérzete. Ezzel a dráma és tánc hozzájárul a tanulók társadalmi beilleszkedésének elősegítéséhez.

A *nemzeti öntudat, hazafias nevelés* területén megismer több különböző népcsoporthoz kötődő szokásrendszert vagy ünnepkörökhöz köthető hagyományt, így felkelhető érdeklődése szűkebb és tágabb környezete kultúrája iránt, megtapasztalhatja ezek helyét Európa és a világ szokásvilágában, fontossá válhat számára a hagyományok megismerése és megőrzése.

Az *állampolgárságra, demokráciára nevelés* területén nyitottá válhat a társadalmi jelenségek iránt, ezek ábrázolására törekszik dramatikus tevékenységeiben is. Foglalkozik a

kisebb és nagyobb közösségek sajátosságaiból eredő lehetőségekkel és korlátokkal. Fejlődik önálló kritikai gondolkodása, elemzőképessége és vitakultúrája.

Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése, valamint a *felelősségvállalás másokért, önkéntesség* területén képes az alkalmazkodásra és az érdekérvényesítésre. Életkorának megfelelően megnyilvánul különböző társas helyzetekben. Képes több szempontból is értékelni és drámajátékos tevékenységekben megmutatni egy-egy helyzetet. A megbeszéléseken önálló véleményt fogalmaz meg, tapasztalatot szerez önmaga és társai tevékenységének elemző értékelésében, ugyanakkor képes mások munkájának elismerésére, tiszteletére is.

A családi életre nevelés területén a feldolgozott történetek szereplőinek kapcsolatai, valamint életeseményeik elemzése a nevelő munka segítségére lehet.

A testi és lelki egészségre nevelés területén megismeri a figyelem összpontosítására szolgáló különféle koncentrációs és lazító játékokat és tevékenységeket.

A fenntarthatóság, környezettudatosság területén fejlődik közvetlen és tágabb környezetének természeti és társadalmi értékei, annak sokszínűsége iránti szenzibilitása.

A kompetenciafejlesztés területén az *anyanyelvi kommunikáció* fejlesztésében az aktív tevékenységek folytán a dráma és tánc tantárgy jelentős szerepet játszik. A tanuló részt vesz verbális és nem verbális kommunikációs játékokban, megtapasztalja az önkifejezés több formáját. Ezek segítségével képes érzéseinek és véleményének kifejezésére, valamint saját és mások tevékenységének értékelésére is. Fejlődik a tiszta, érthető, artikulált beszéd, a világos, adekvát nyelvhasználat területén.

A *pályaorientáció* területén dramatikus tevékenységek során különféle ismereteket szerez a különböző szakmák, hivatások, életpályák lehetőségeiről.

A *médiatudatosságra nevelés* területén dramatikus tevékenységek során megismeri és képes alkalmazni a tömegkommunikációs médiumok különböző műfajait, a média eszköztárát. Emellett képes saját produkciós munkájának szcenikai, hangtechnikai, filmes stb. kivitelezésére, illetve képi, hangtechnikai rögzítésére.

A *tanulás tanulása* területén képes saját tanulási stílusának, stratégiáinak kialakítására, fejleszti memóriáját, szóbeli, írásbeli, mozgásos, képi stb. kifejezésmódjait.

A *szociális és állampolgári kompetencia* területén a tanuló lehetőséget kap más kultúrák sokszínűségének megismerésére. A dramatikus tevékenységek során gyakorolja a társainak való segítségnyújtást különféle megjeleníthető élethelyzetekben. A közös munka folyamatában megtapasztalja, hogy kisebb és nagyobb közösségének működése az ő felelőssége is, a dramatikus tevékenység során, a mintha-helyzetek „gyakorlóterepén” felelősséget érez és vállal társaiért. Képes megfogalmazni véleményét és elfogadni mások érvelését.

A *kezdeményszépképesség és vállalkozói kultúra* területén a tanuló életkorának megfelelő helyzetekben képes a mérlegelésre, döntéshozatalra és arra, hogy felmérje döntései következményeit – mindezt a dramatikus tevékenységek során a gyakorlatban, védett környezetben meg is tapasztalja.

Ugyanakkor az *esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség* területén fejlődik emocionális érzékenysége is, megismerkedik a befogadást és a kifejezést segítő játékokkal, dramatikus tevékenységekkel, a megjelenítés többféle (pl. verbális, mozgásos-táncos, vizuális) formájával. Képes színházi, táncszínházi, zenészházi alkotások értelmező-elemző befogadására. Érdeklődése felkelthető a kortárs kulturális élet, rendezvények iránt.

Emellett a *hatékony, önálló tanulás* megalapozásaként részt vesz egész csoportos, kiscsoportos tevékenységekben, és vállal egyéni tevékenységeket is. Megtapasztalja saját készségeit és képességeit, felismerheti, miben kell még fejlődnie.

A tanulók értékelésének elvei

Az értékelés a közös tevékenység során végzett folyamatos megfigyelésen alapul. Az egyéni és közös elemzések, bírálatok játék közben, a tevékenység végén, mindig a gyerek érdekében, a fejlesztés és megerősítés szándékával történnek.

Értékelhető:

- az együttműködő-képesség;
- az adott feladatra fókuszáló, koncentrált jelenlét;
- önértékelés, mások értékelésének képessége;
- az elemző – értékelő beszélgetésekben való aktív részvétel;
- döntéshozatal, felelősség a saját döntésért, a döntés következményeinek vállalása;
- új ötletek, megoldások felvetése; hajlandóság mások ötleteinek elfogadására;
- a kreativitás;
- készség és hajlandóság egy szerep, feladat elvállalására;
- a megismert fogalomkészlet tudatos használata.

A szorgalmi időben osztályzatokat nem adunk. **Félévenként a fenti szempontokat figyelembe véve a hagyományos ötfokozatú skálán** értékeljük a tanulók teljesítményét.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

„A dráma és tánc tanítása olyan művészeti és művészetpedagógiai **tevékenység**, amelynek célja az élményeken keresztül történő megértés, valamint a kommunikáció, a kooperáció, a kreativitás fejlesztése, az összetartozás élményének erősítése. ... A tárgy közműveltségi tartalmai, fejlesztési feladatai elsősorban **tevékenységközpontú, gyakorlati képzés** során sajátíthatók el.” (Idézet a bevezetőből.)

Ebből következik, hogy a szűkös órakeretben, elsősorban gyakorlati tevékenység által megvalósítható, sokrétű és időigényes fejlesztési célok lehetséges elérése érdekében ehhez a tantárgyhoz **tankönyv használatát nem tartjuk célszerűnek.**

A tantárgyi óraszámok

	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Dráma és tánc	1 óra	-	-	-

A helyi tanterv kerettantervi megfeleltethetősége

Jelen helyi tanterv az 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet:

3. sz. melléklet: Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára „3.2.12. Dráma és Tánc” kerettanterv alapján készült.

A kerettanterv által biztosított 10 %-os szabad mozgástér az elsajátított ismeretek, tartalmak elmélyítésére és gyakorlásra használjuk fel, tehát új tartalmi elemekkel a témák nem bővülnek, csak a bizonyos rész témákra szánt órakeretet növeltük meg.

Az adott évfolyam feldolgozandó témakörei óraszámai (áttekintő táblázat)

	Kerettantervi óraszámok	Óraszámok 1 óra/hét (36 óra)
Csoportos játék és megjelenítés	6 óra	6 óra
Rögtönzés és együttműködés	7 óra	8 óra
A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása	6 óra	6 óra
Történetek feldolgozása	7 óra	10 óra
Megismerő- és befogadóképesség	6 óra	6 óra

9. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Csoportos játék és megjelenítés	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Tiszta, érthető, artikulált beszéd jellemzőinek ismerete. Szövegkontextusnak és/vagy a situációnak megfelelő nyelvhasználat. Alkotó, cselekvő részvétel többféle dramatikus tevékenységben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók önkifejezési készségének fejlesztése, megnyilatkozásaik bátorítása, együttműködésük erősítése. A kommunikáció különböző típusainak ismerete és a situációhoz illő használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Koncentrációs és lazítógyakorlatok (szöveges és szövegmentes légzőgyakorlatok, relaxációs játékok, koncentrációs gyakorlatok az érzékelésfejlesztés, a figyelemtartás és -megosztás, a memóriakapacitás fejlesztésére).</p> <p>Ön- és társismereti gyakorlatok (pl.: ismerkedő és megismerő játékok, interakciós gyakorlatok).</p> <p>Páros, kiscsoportos és csoportos egyensúly- és bizalomgyakorlatok.</p> <p>Fejlesztő és szinten tartó verbális és nem verbális kommunikációs gyakorlatok.</p> <p>Szándékos és tudatos nyelvi választások, kifejezésmódok: felismerése és használata dramatikus tevékenységekben.</p> <p>Egyéni stílus, karakter, státusz, érzelem ábrázolása nyelvi és gesztusnyelvi eszközökkel.</p> <p>A különféle beszédműfajok és a hatáskeltés eszközeinek alkalmazása a gyakorlatok során.</p> <p>A média jellemző kifejezésmódjainak megjelenítése dramatikus tevékenységekben.</p> <p>A tánc- és mozgásszínházi technikák alapjai (fizikai</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Kommunikációs, stilisztikai játékok, stílusgyakorlatok. A szünet, a hangsúly-, a beszédtempó-, a hangmagasság-váltás és a hanglejtés modulációjának használatában rejlő kommunikációs lehetőségek megfigyelése és alkalmazása.</p> <p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Megjelenő konfliktusok, viselkedési módok és megoldások tudatos kritikai elemzésén, illetve a valóságismereten alapuló szövegalkotási gyakorlatok. A korosztály sajátosságainak</p>

<p>koncentrációt, testtudatot fejlesztő gyakorlatok, kiscsoportos és csoportos együttműködést igénylő mozgásgyakorlatok).</p> <p>A konkrét és absztrahált mozgás közötti különbség tudatosítása.</p> <p>Hangulatok kifejezése mozgással/táncsal.</p> <p>Stílus, jellem ábrázolása mozgással/táncsal.</p>	<p>megfelelő, rövid, árnyalt és pontos fogalmazásra törekvő médiaszövegek létrehozásának előkészítése és azok kivitelezése.</p> <p><i>Ének-zene:</i> A zenei mondanivaló verbális kifejtése vagy más művészeti ág kifejezési eszközeibe való átkódolása.</p> <p><i>Ember és társadalom:</i> Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> Véleményalkotás a saját és a társak tevékenységéről, reális értékítélet megfogalmazása. Közreműködés a közösségi normák kialakításában. A társak munkájának segítőkész, együttműködő értékelése, a másoktól kapott értékelés megértése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Koncentráció, ritmus, tempó, térérzékelés, stílus, testérzékelés, hangulat, érzelem.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Rögtönzés és együttműködés</p>	<p>Órakeret 8 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Alapszintű improvizációs képesség. Az improvizációs munkaformák ismerete. Figurák mozgásos-táncos rögtönzésekben történő ábrázolása. Improvizációk elemző értékelése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az aktív, tudatos és tevékeny részvétel csoportos tevékenységekben. Növekvő intenzitású és mélységű részvétel szerepjátékokban, csoportos improvizációkban. A megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazása. A dramatikus tevékenységek elemző megbeszélése, önálló véleményalkotás.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Improvizáció a tanár által megadott téma vagy fogalom, a tanulók által közösen kidolgozott cselekményváz (jelenetváz) alapján. Némajátékos és szöveges improvizációk (pl. mozdulatra,</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szövegtan (szövegalkotás, szövegszerkesztés, a szöveg szerkezete), korstílusok,</p>	

<p>hangeffektusokra, tárgyakkal), hétköznapi élethelyzetek felidézése mozgással és beszéddel, szituációs játékok (pl. befejezetlen történetre, fotóra, filmre, képzőművészeti alkotások reprodukcióival, a szereplők jellegzetes vonásainak megadásával). Improvizáció a megismert kifejezési formák összefűzésével, illetve alkotó jellegű alkalmazásával. Különböző konkrét és metaforikus kifejezőeszközök tudatos alkalmazása (pl. szituációs játékok hangeffektusokra, vázlat megadásával, a valódi érzelmek kimondásának tiltásával). Hétköznapi helyzetek megjelenítése és értelmezése; látott vagy hallott történetek feszültségteli jeleneteinek felidézése kiscsoportos improvizációkban. Spontán és előkészített mozgásos improvizáció adott zene, téma vagy fogalom alapján. Rövid, mozgásos etüdéptetés és különböző feltételekre alapozó improvizációk (pl. versek által keltett hangulatokra épülő improvizációk, szimbolikus mozgásokból építkező improvizációk, zenés etüdök indulatok, hangulatok, érzelmek megadásával).</p>	<p>stílusirányzatok.</p> <p><i>Mozgókép-kultúra és médiaismeret:</i> Átélt, elképzelt, hallott esemény mozgóképi vagy más médiaszöveggel történő megjelenítésének megtervezése, kivitelezése egyszerű eszközökkel.</p> <p><i>Ember és társadalom:</i> Mások érvelésének összefoglalása és figyelembevétel. A véleménykülönbségek tisztázása, a saját álláspont gazdagítása, továbbfejlesztése.</p> <p><i>Életvitel és gyakorlat:</i> Feladatvállalás, a helyzetnek megfelelő aktivitás, tudatosan kialakított együttműködés, kompromisszumkészség és felelősség a közös munkában.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Stílus, karakter, viszonyok, feszültség, státusz, kontraszt, harmónia-diszharmonia, fokozás, variáció, arányosság, hatás.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A dráma és a színház formanyelvének tanulmányozása</p>	<p>Órakeret 6 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Alapvető dramaturgiai, drámaszerkezeti, műfaji fogalmak ismerete és használata.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Különböző színházi korszakok, stílusok és műfajok felismerése és jellegzetességeik megfogalmazása. A színház és dráma jellemző műfaji jegyeinek azonosítása. Alapszintű dramaturgiai fogalomkészlet használata.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Dramatikus formanyelvi elemek összefűzése, egymásra építése a kívánt tartalom kifejezése érdekében. A színpadi hatáselemek, egyes színházi stílusok, színházi műfajok jellemző jegyeinek azonosítása és alkalmazása saját játékokban. Különböző dramatikus és színházi tevékenységek alkalmazása az improvizációkban és jelenetekben, a figurateremtés folyamatában. A játékok megbeszélése során a dramatikus eszközök és a</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Műalkotások elemzésének, megközelítésének lehetőségei, módszerei.</p> <p><i>Rajz és vizuális kultúra:</i> A vizuális nyelv eszközeinek komplex értelmezése. Saját és mások munkájának elemzése, értékelése.</p>	

<p>színházi formanyelv elemeinek értelmezése a tanult szakkifejezések alkalmazásával.</p> <p>A feszültségteremtés eszközeinek felismerése és alkalmazása dramatikus tevékenységek során.</p> <p>Alkotó jellegű részvétel a közösség és a szaktanár közös igénye szerint a nyilvánosság (elsősorban saját közönség) számára készített egyéni vagy közös produkcióban (megismerkedés a felkészülés lépéseivel, a próbafolyamattal, produkció lebonyolításával).</p>	<p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Nem lineáris szövegformák elemzése.</p> <p><i>Matematika:</i> Adott tárgy, elrendezés más nézőpontból történő elképzelése.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sűrítés, feszültség, tét, fókusz, keret, kontraszt, szimbólum.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Történetek feldolgozása	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Dramatikus kifejezésformák. Élmények feldolgozása tánc- és mozgástechnikai elemek alkalmazásával.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Érdeklődés felkeltése a kultúrtörténet, történelem iránt. Dramatikus eszközök tudatos alkalmazása események, művészeti alkotások feldolgozásában, megjelenítésében.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Jeles alakokhoz, eseményekhez, korszakokhoz tartozó élethelyzetek feldolgozása dramatikus tevékenységekkel.</p> <p>Irodalmi művek részleteinek vagy egészének feldolgozása drámás eszköztár/dramatikus tevékenységek alkalmazásával.</p> <p>Különböző művészeti ágakhoz tartozó műalkotások irodalmi és/vagy filmes és/vagy dramatikus és/vagy mozgásos adaptációja.</p> <p>Mindennapi történetek, érzések, élmények feldolgozása drámajátékos tevékenységformákkal.</p> <p>A célirányos helyzetértékelési és döntési képesség fejlesztése a történetek feldolgozása során.</p>		<p>Tudomány- és művészettörténeti korszakok jeles alakjai, kiemelkedő eseményei (irodalom, művészetek, matematika, természettudományok).</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> A művészet kultúraalkotó szerepének megfigyelése. Más kultúrák megismerésének igénye.</p> <p><i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Önálló kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. Az életkori sajátosságoknak és az elvárható tájékozottságnak megfelelő érvkészlettel és példákkal alátámasztott vita.</p> <p><i>Ember és társadalom:</i> Történelmi jelenetek elbeszélése, eljátszása</p>

	különböző szempontokból. Erkölcsei kérdéseket felvető élethelyzetek felismerése, bemutatása. Különböfele értékrendek összehasonlítása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sűrités, dramatizálás, szituáció, motiváció, történet, cselekmény, adaptáció.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Megismerő- és befogadóképesség	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Színház- és drámatörténeti alapismeretek. (Nép)hagyományok alapfokú ismerete. Színházi előadások alapszintű befogadása, értelmezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Színházi előadások elemzése színházi fogalmak alkalmazásával. Előadások drámás eszközökkel történő feldolgozása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>Különböző színházi irányzatokat képviselő előadások (hivatásos vagy amatőr színházi társulat előadása, annak hiányában gyermek- vagy diákszínházi csoportok előadásainak) megtekintése.</p> <p>Előadások elemzése az élmények befogadását elősegítő dramatikus tevékenységformákkal.</p> <p>A színészi, rendezői, dramaturgiai és egyéb tervezői munka alapszintű elemzése.</p> <p>Színház- és drámaelméleti ismeretek megalapozása a látott előadásokhoz kapcsolódóan (pl. a drámai műnem jellegzetességei, dramaturgiai alapfogalmak, a színházművészet összművészeti sajátosságai).</p> <p>Egyszerűbb tánc- és mozgásszínházi műfajok felismerése.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Drámafeldolgozások; drámaírói életművek ismerete.</p> <p><i>Ének-zene:</i> A zene külföfele funkcióinak, megjelenésének megfigyeltetése.</p> <p><i>Rajz- és vizuális kultúra:</i> Párhuzamok keresése az irodalom, a zene, a dráma, a film és a vizuális művészetek egyes alkotásai között; jelmez, kellék, térábrázolás, színkezelés.</p> <p><i>Média és mozgókép-kultúra:</i> Színházi közvetítések formai megoldásai.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Dramaturgiára, szcenikára, színészi játéokra vonatkozó legfontosabb alapfogalmak.	

<p>A fejlesztés várt eredményei a tanév végén</p>	<p>Követelményeket csupán általánosságokban lehet megfogalmazni, mert a teljesen különböző adottságú gyermekeknek önmagukhoz képest kell fejlődést felmutatniuk.</p> <p>A tanulók képessé válnak a pontos önkifejezésre, a mások előtti megnyilatkozásra és együttműködésre.</p> <p>Növekvő intenzitással és mélységgel vesznek részt szerepjátékokban, csoportos improvizációkban.</p> <p>Tudatosan és kreatívan alkalmazzák a megismert munkaformákat.</p> <p>Képessé válnak a megismert dramaturgiai fogalomkészlet használatára.</p> <p>Képesek színházi előadások drámás eszközökkel történő feldolgozására.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A gyerekek fogadják el az együttműködés szabályait; vegyenek részt a játékokban, készségfejlesztő gyakorlatokban, az elemző beszélgetésekben; • legyen igényük önmaguk és környezetük megismerése; tudatosabban figyeljenek önmagukra, társaikra; • törekedjenek arra, hogy pontosan, szabatosan fejezzék ki magukat; • igyekezzenek érthetően, helyes és elégséges artikulációval, tempóval és hangerővel beszélni! <p><u>A játékok segítségével</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • fejlődjön az esztétikai és szociális érzékenységük, tolerancia- és empátiakészségük; • ismerjék fel a konfliktusokat; tudják azokat kezelni, tudjanak döntést hozni, vállalják a döntések következményeit; • igyekezzenek eligazodni a váratlan élethelyzetekben is; • legyenek képesek az intenzív koncentrációra, sűrítésre, lényegkiemelésre, életkoruknak megfelelően fejlődjön asszociációs készségük, önálló gondolkodásuk, ítéletalkotásuk; • legyenek képesek és hajlandók csoportokban és párokban, társaikkal együttműködve különböző feladatokat megoldani!
--	--